

معرفی آثار منتشر شده زیدیه

سید علی موسوی نژاد

مقدمه

مذهب زیدیه یکی از شاخه‌های اصلی تشیع است که تا زمان ما در کنار اثناعشریه و اسماعیلیه همچنان به حیات خود (عمدتاً در کشور یمن) ادامه می‌دهد. گرایش زیدیه از اولین گرایش‌های شیعی است که در آغاز قرن دوم، فعال شده و در حوزه‌های گوناگون اندیشه و عمل، تأثیرگذار بوده و به نحو غیر قابل انکاری در تاریخ اسلام نقشی بزرگ ایفا کرده است. در دوران معاصر نیز شیعیان زیدی برای جهان اسلام به ویژه پیروان مذهب اثناعشریه همچنان حائز اهمیت بسیارند. چه، این که علاوه بر اشتراک نظر دو گرایش اثناعشریه و زیدیه در بسیاری از اعتقادات (همچون عدل الهی، مرجعیت کتاب و عترت، و لزوم تبعیت از خاندان پیامبر اسلام، و امامت آنان)، در بسیاری از نقطه نظرات تاریخی (همچون خلافت بلافصل و حقانیت امام علی و امامت امام حسن و حسین علیهم‌السلام و...)؛ فقهی (همچون پذیرفتن اصل اجتهاد و مسائلی همچون جمع بین نمازها، باز گذاشتن دستها و جهر به بسم الله در نماز، گفتن *حیّ علی خیر العمل* در اذان و...) و راهبردی (همچون مخالفت و درگیری با جریانهایی همچون وهابیت و سلفی‌گری از یک سو، و جریانهای دین‌گریز و دین‌زدا از سوی دیگر)، نقطه نظرات مشترک بسیاری دارند که حتی اشاره به همه آنها از مجال این مقدمه خارج است. بدون تردید، توجه و شناخت نسبت به این سابقه تاریخی، میراث مشترک و یکسانی بسیاری از دیدگاهها، علاوه بر

همه سودمندی‌های دیگر می‌تواند به ما در باز شناختِ معارف امامیه و تعلیمات اهل بیت (ع) مدد و یاری رساند.^۱ با این همه و در کمال تأسف، این حوزه تاکنون ناشناخته باقی مانده و در این زمینه در جهان اسلام و به خصوص در مکتب تشیع اثناعشری و مرکزیت آن، جمهوری اسلامی ایران، تحقیقات اندکی به عمل آمده که در خور این مهم نبوده است.

در اولین گام در مطالعه زیدیه، دستیابی به منابع (چه تألیفات خود زیدیان و چه تألیفات دیگران در باره آنان)، همواره از مشکلات و معضلات پیش روی محققان بوده و است. در سال‌های اخیر با تألیف کتاب مؤلفات الزیدیه^۲ به وسیله دانشمند محترم سید احمد حسینی اشکوری، گام ارزشمندی در این راه برداشته شد و پس از آن، مؤلف و محقق معاصر زیدیه، عبدالسلام عباس وجیه، اعلام المؤلفین الزیدیه^۳ را به عالم علم و تحقیق عرضه کرد؛ با این همه، فارغ از نقد این دو اثر و کارهای دیگری که به صورت غیر مستقل، در جهت معرفی میراث زیدیه انجام شده است^۴، همچنان معضل در دسترس

۱. برخی اشتراکات زیدیه و امامیه و همچنین تاریخ مختصر این مذهب و موطن فعلی آن؛ یعنی یمن، در مقاله‌ای به همین قلم، منعکس است. بخشی از این نوشته تحت عنوان آشنایی با زیدیه در مجله هفت آسمان، سال سوم، شماره ۱۱، پاییز ۱۳۸۰ شمسی، به چاپ رسیده است.

۲. منشورات مکتبه آية الله العظمى المرعشى النجفی، قم، چاپ اول، ۱۴۱۳، ۳ جلد.

۳. مؤسسه الامام زید بن علی (ع) التقایفة، عمّان، چاپ اول، ۱۹۹۹/۱۴۲۰.

تعدادی از کتابهای زیدیه به ویژه در سالهای اخیر و به وسیله مؤسسه فرهنگی امام زید بن علی (ع)، در (عمّان)، پایتخت کشور (اردن) به چاپ رسیده است. گر چه در اغلب متون فارسی، این اسم را به صورت (امان) یا الف می‌نویسند؛ ولی شکل صحیح نوشتاری آن (عمّان) یا عبین مفتوح و مبین مشدد است و این نام نباید با نام کشور (عمّان) یا عبین مضموم و مبین غیر مشدد اشتباه گرفته شود. (ر.ک: ابوالحسن نجفی، غلط نویسیم، مرکز نشر دانشگاهی، تهران، چاپ نهم، ۱۳۷۵ شمسی).

۴. همچون کتابهای:

طبقات الزیدیه الکبری، تألیف صارم‌الدین ابراهیم بن قاسم، به کوشش عبدالسلام بن عباس وجیه، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) التقایفة، عمّان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱، ۳ جلد.

البدو الطالع، تألیف محمد بن علی شوکانی، مطبعة السعادة، قاهره، چاپ اول، ۱۳۴۸، ۲ جلد در امجد؛ و یا تعلیقه خلیل منصور، دار الکتب العلمیة، بیروت، چاپ اول، ۱۹۹۸/۱۴۱۸، ۲ جلد؛ و به کوشش حسین بن عبدالله عمری، دار الفکر، دمشق، چاپ اول، ۱۹۹۸/۱۴۱۹.

أئمة اليمن، تألیف محمد بن محمد زیارة، مطبعة النصر الناصریة، تعز، ۱۹۵۲/۱۳۷۲؛ و المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۷۶، ۴ جلد. نزه النظر، تألیف همو، به کوشش عبدالله بن عبدالکریم جرانی، مرکز الدراسات و الأبحاث الیمنیة، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۷۹، ۲ جلد.

نثر العرف، تألیف همو، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۷۶؛ و مرکز الدراسات و البحوث الیمنی، صنعاء، ۱۹۸۵/۱۴۰۵، ۳ جلد. نیل الوتر، تألیف همو، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۴۸ و ۱۳۵۰، ۲ جلد؛ و مرکز الدراسات و البحوث الیمنی، صنعاء، افست چاپ اول، ۲ جلد در امجد؛ و به کوشش علی معوض و عادل احمد عبدالموجود، دار الکتب العلمیة، چاپ اول، ۱۹۹۸.

نبودن آثار زیدیه (که بخش عمده آن به صورت نسخ خطی و عمدتاً در یمن باقی مانده است)، فرا روی محققان خودنمایی می‌کند.

در این مجال، فرصتی فراهم آمد تا به معرفی فهرستی جدید بپردازم که در آن، تألیفات به چاپ رسیده زیدی مذهب را از آغاز تاکنون (حدود ۹۵۰ عنوان)، گردآوری کرده‌ام. همان گونه که در فهرستی دیگر، آثار چاپ شده دیگران در باره زیدیه و مهد شکوفایی و ادامه حیات سیاسی و اجتماعی آنان (یعنی کشور یمن)، آماده عرضه می‌باشد.

ویژگی این کار (که از منابع مختلف و البته در وسع گرد آورنده، تهیه شده است و قطعاً نیازمند تکمیل و تصحیح خواهد بود)، نسبت به دیگر کارهای ارائه شده و به طور مشخص، دو کتاب پیش‌گفته در این است که، هیچ‌یک از آنها در درجه نخست در صدد ارائه اطلاعات مربوط به چاپ کتاب‌های زیدیه نبوده و هر یک به شیوه‌ای تنها به معرفی مجموعه تألیفات زیدی مذهب (اعم از چاپ شده و خطی) پرداخته‌اند.^۱ این امر موجب شده است: اولاً، در بسیاری موارد (به ویژه در مؤلفات زیدیه) به چاپ رسیدن کتابهایی که حتی در زمان تألیف این دو اثر، به چاپ رسیده بوده است، ذکر نشود. ثانیاً، در مواردی که به چاپ کتاب، اشاره شده است، اطلاعات ارائه شده به شدت، ناقص باشد. ثالثاً، به دست آوردن تألیفات چاپ شده که در مقایسه با خطی‌ها اندکند، در لابلاي انبوه تألیفات نام برده شده، کاری بس دشوار جلوه کند. ضمن آن که همان اطلاعات ناقص نیز

مصادر التراث الفكر والعربي الاسلامي، تأليف عبدالله بن محمد حبشي، مركز الدراسات والبحوث اليمنی، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۷۲، جلد ۱.

مؤلفات حکام اليمن، تأليف همو، قاهره، ۱۳۴۸؛ و نه کوشش الکه نیونر ابرخرد، ویسبادن، ۱۹۷۹.

الروض الأغر (في معرفة المؤلفين باليمن و مؤلفاتهم في كل فن)، تأليف عبدالملك بن احمد بن قاسم بن عبدالله حميدالدين، دار الحارث للطباعة والنشر، ۱۴۰۵، ۳ جلد.

اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.

هجر العلم و معاقله في اليمن، تأليف اسماعيل بن علي أکوع، دار الفكر، دمشق، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۹۶، ۵ جلد.

۱. مؤلفات زیدیه، بر اساس ترتیب الفبایی، نام کتابها تنظیم شده و بدون پرداختن به شرح حال مؤلف تنها به زمان حیات او اشاره کرده و در خصوص هر کتاب حتی المقدور توضیحی مختصر ارائه کرده است. در انتها و در جلد سوم، دو فهرست الفبایی قرار گرفته است؛ یکی برای عناوین کتابها و دیگری برای نام‌های مؤلفان و البته با اشاره مجدد به نام تألیفات هر مؤلف.

اعلام المؤلفين الزيدية، بر اساس ترتیب الفبایی، نام مؤلفان را تنظیم کرده و در خصوص هر یک، شرح حالی هر چند مختصر ارائه و سپس تألیفات مؤلف را همراه با توضیحاتی ذکر کرده است. در پایان نیز فهرستی از مؤلفان بر اساس تاریخ زندگی آنان با ذکر تعداد تألیفات هر کدام درج شده است.

- حداقل اکنون - دیگر به روز نیست؛ چرا که در سال‌های اخیر با تلاش نسبتاً خوبی که در زمینه چاپ کتب زیدیه به عمل آمده، تعداد قابل توجهی از آثار خطی آنان به زیور طبع، آراسته شده است، که در زمان تألیف دو کتاب پیش گفته، به چاپ نرسیده بودند. از طرفی دیگر این دو کتاب تنها به آثار و تألیفات زیدی مذهبیان پرداخته‌اند؛ حال آن‌که هدف ما و ضرورت پژوهش در باره زیدیه، اقتضا دارد، تا علاوه بر این، به آثار و تألیفات دیگران در باره زیدیه که منتشر هم شده است، توجه شود.

آنچه پیش روی شماست، معرفی شیوه این کار و بخشی از محصول آن است، که شامل فهرست تألیفات چاپ شده زیدی مذهبیان چهار قرن نخستین شکل‌گیری این مذهب (از امام زید بن علی (ع) متوفای ۱۲۲ تا علی بن بلال آملی در قرن پنجم قمری)، است. در خصوص این نوشته، ذکر نکاتی چند سودمند است:

۱- تألیفات ذکر شده بدون در نظر گرفتن موضوع آن و شامل همه تألیفات چاپ شده زیدیه می‌باشد.

۲- در این کوشش، علاوه بر مراجعه به کتابخانه‌های متعدد و مطالعه دهها جلد کتاب که یا در مورد تألیفات زیدیه نوشته شده (همچون اعلام المؤلفین الزیدیه؛ مؤلفات الزیدیه؛ مصادر التراث الفکر العربی و الاسلامی فی الیمن) و یا در ضمن مطالب و منابع خود، به تألیفات چاپ شده اشاره داشته‌اند، از سایت اینترنتی «مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافیه» و نیز سایر سایت‌های اینترنتی ارائه دهنده اطلاعات در این زمینه، استفاده شده است؛ ولی جهت سهولت و حفظ انسجام و یکدستی کار، از ذکر منابع اطلاعات ارائه شده، خودداری شده است. بدیهی است که مستند و منبع همه اطلاعات موجود و محفوظ است.

۳- از آنجا که مؤلفان و تألیفات زیدیه تا حدود زیادی ناشناخته مانده‌اند، به نظر رسید که تنظیم فهرست الفبایی آنها (آن گونه که در دو کتاب اعلام المؤلفین الزیدیه و مؤلفات الزیدیه آمده است) کم فایده باقی خواهد ماند، به همین جهت این اثر بر اساس تاریخ حیات مؤلفان زیدیه تنظیم شده است، تا در پرتو آن، محققان بتوانند تاریخ و اصالت تألیف و سیر تحول زیدیه را نیز دنبال کنند.

۴- در این نوشته، تألیفات امامان، عالمان و همه مؤلفان زیدی مذهب (یا منتسب به این گرایش) گرد آمده و در تعیین زیدی بودن مؤلف، تا حدود زیادی، جانب احتیاط

رعایت شده است؛ ولی به افراطها و تعصبات درون مذهبی که برخی را داخل مذهب و برخی را خارج می‌شمرند، توجه نشده است.

۵- در اولین سطر، نام مؤلف و عناوین و القاب مشهور وی (تا حدی که حتی المقدور روشنگر نسب وی هم باشد)، ذکر شده است.

۶- پس از ذکر نام مؤلف، تاریخ تولد و وفات او بر مبنای تقویم قمری، ذکر شده و در صورت معلوم نبودن تاریخ تولد، تنها به تاریخ وفات، اکتفا شده است. و در صورت روشن نبودن تاریخ دقیق وفات، حرف «ق» قرنی را که مؤلف در آن می‌زیسته است، بیان می‌کند.

۷- در تعیین تاریخ وفات و تولد مؤلفان (با همه اختلافاتی که در آنها وجود دارد و از ذکر آنها در ارائه نهایی کار خودداری شده است)، سعی شده است، از منابع معتبر و در اغلب موارد، از منابع زبیده استفاده شود.

۸- پس از نام و تاریخ حیات مؤلف، در سطرهایی جداگانه، عنوان اصلی تألیف یا تألیفات به چاپ رسیده از وی به ترتیب الفبایی ذکر شده است و در صورتی که عنوانی دنباله توضیحی داشته، این ادامه بلافاصله پس از عنوان در داخل پرانتز، ذکر شده است. همچنین اگر تألیفی دارای عناوین متعدد بود، با فاصله یک نقطه از عنوان اصلی، عنوان یا عناوین دیگر، داخل پرانتز درج گردیده است. و در صورت لزوم و وجود توضیحاتی در مورد اصل تألیف، در پاورقی و در ذیل همان سطر توضیح داده شده است.

۹- بعد از عنوان تألیف، در سطری مستقل، مشخصات چاپ و در ابتدا محقق و مصحح آن (اگر تحقیق و تصحیحی در کار باشد)، ذکر شده است. در این نوشتار به تمام تلاشهایی که در جهت تصحیح و نشر یک اثر به کار رفته، عنوان «کوشش» اطلاق شده است. پس از ذکر نام محقق، به ترتیب، نام ناشر یا ناشران و شهر (و گاهی کشور) محل نشر، نوبت چاپ، سال چاپ (حتی المقدور و به ترتیب قمری و بعد میلادی) و در پایان، تعداد جلد‌های تألیف (اگر بیش از یک جلد باشد) آمده است.

۱۰- در مواردی که تألیفی مکرر چاپ شده است در حد توان و اطلاع، اطلاعات مربوط به چاپ‌های بعدی نیز ارائه شده است.

۱۱- با توجه به این که بسیاری از تألیفات معرفی شده در دسترس نبوده است، در برخی موارد، اطلاع ارائه شده ناقص است؛ همان طور که در مواردی نیز اطلاعات چاپی

خود کتاب ناقص ارائه شده است؛ ولی به جهت اختصار، از اصطلاحاتِ مرسوم (همچون بی تا، بی نا و...) استفاده نشده است.

۱۲- این اثر علاوه بر کتاب، شامل مقالات و رساله‌های چاپ شده نیز می‌باشد.

۱۳- در این نوشته به کتاب‌هایی که (با کسب خبر از منابع معتمد) زیر چاپ یا در دست تحقیق است، نیز اشاره شده است.

۱۴- در این نوشته عنوان کتاب‌ها، رساله‌ها و مقالاتی که به صورت یک مجموعه در تحت یک عنوان گرد آمده و به چاپ رسیده، به صورت مستقل و جداگانه (و البته با درج عنوان مذکور) ذکر شده است.

۱۵- در مواردی نام یک اثر، دو یا چند بار ذکر شده است؛ یا به این دلیل که آن اثر به دو گونه مستقل و در ضمن مجموعه‌ای دیگر چاپ شده است و یا آن که آن اثر به زبان دیگری ترجمه شده و یا جلد‌های آن به صورت مستقل و جداگانه به چاپ رسیده است و یا ضرورت ایجاب می‌کرده یک اثر در ذیل نام دو نفر درج شود؛ در همه این موارد در ذکر نام مجدد از شماره‌گذاری مستقل و دوباره، پرهیز شده و نشانه‌(*) یا شماره فرعی (۱/...) مورد استفاده قرار گرفته است. در مورد مجموعه‌هایی که آثار متعدد یک مؤلف را گردآوری کرده‌اند؛ ولی خود تألیف مستقلی به شمار نمی‌روند، نیز همین کار اعمال شده است.

امام أبوالحسین زید بن علی بن حسین بن علی بن ابی‌طالب (ع)

(۷۵-۱۲۲)

۱. تثبیت الوصیة. (اثبات الوصایة). (الوصیة و الامامة).

- به کوشش حسن محمد تقی حکیم، دار الزهراء، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۱.

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار التراث الیمنی، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.

- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمنیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۲. تفسیر غریب القرآن. (تفسیر الشهدید زید بن علی).

- به کوشش حسن محمد تقی حکیم، الدار العالمیة للطباعة و النشر و التوزیع، بیروت،

چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.

- به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۳۷۲/۱۴۱۴ شمسی.

- به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۶/۱۴۱۸ شمسی.

۳. رساله الامام زید الی علماء الامة.

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار التراث الیمنی، صنعاء، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.

- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۴. الصفوة (فی اصطفاء أهل البيت).

- مطبعة الايمان، بغداد.

- به کوشش ناجی حسن، مطبعة الآداب، نجف اشرف.

- به کوشش ناجی حسن، دار الأضواء، بیروت، ۱۴۰۹/۱۹۸۹.

- ملحق به تفسیر غریب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۳۷۲/۱۴۱۴ شمسی.

- ملحق به تفسیر غریب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۶/۱۴۱۸ شمسی.

- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۵. (الاحتجاج فی) القلة و الكثرة. (مدح القلة و ذم الكثرة).

- ملحق به تفسیر غریب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ اول، ۱۳۷۲/۱۴۱۴ شمسی.

- ملحق به تفسیر غریب القرآن، به کوشش محمدجواد حسینی جلالی، دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، ۱۳۷۶/۱۴۱۸ شمسی.

- در مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

※ مجموع کتب و رسائل الامام زید بن علی(ع).

شامل:

٦. الايمان و المنع من تسمية الفاسق مسلما.

٧. بعض اقواله و شعره و دعائه.

* تثبيت الوصية.

٨. جواب على واصل بن عطا (في الامامة).

٩. حقوق الله على الخلق.

١٠. الرد على المجبرة.

١١. الرد على المرجئة.

* رسالة الامام زيد الى علماء الامة.

١٢. الرسالة الشافية.

* الصفوة.

* القلة و الكثرة.

١٣. كتاب دعوته.

١٤. المواعظ و الحكم.

١٥. مناظرة أهل الشام.

- به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

١٦. مسند الامام زيد. (المجموع الفقهي، الحديثي)١.

- به كوشش گريفيني، ميلان، چاپ اول، ١٣٤٠/١٩١٩.

- به كوشش محمد عاشور، مطبعة المنار، قاهره، ١٣٤٠.

- به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعي، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ١٩٦٦.

- به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعي، دار و مكتبة الخير للطباعة و النشر و التوزيع، صنعاء.

- به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعي، دار الكتب العلمية، بيروت، ١٤٠١/١٩٨١.

- به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعي، دار الكتب العلمية، بيروت، ١٤٠٣/١٩٨٣.

- به کوشش عبدالله بن حمود درهم عزی، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۲۰۰۲/۱۴۲۲.
۱۷. منهاج الحاج. (مناسک حج آل محمد). (منسک زيد الشهيد بن الامام السجاد).
- به کوشش محمد صالح بن ابراهيم حسيّني، مطبعة الفرات، بغداد، ۱۳۴۲.
- انجمن تبليغات اسلامي، ايران.
۱۸. نزول القرآن على سبعة احرف.
- به کوشش سيد الحكيم^۱.

امام محمد بن عبدالله بن حسن «نفس زكيّة»

(۹۳-۱۴۵)

۱۹. السيرة. (السيرة).

- به کوشش رضوان السيد، در مجله الاجتهاد، بيروت.
- به کوشش رضوان السيد، دار المنتخب العربي، بيروت، (زیر چاپ).

امام أبو محمد قاسم بن ابراهيم بن اسماعيل رسي

(۱۶۹-۲۴۶)

۲۰. الاصول الخمسة.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به کوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به کوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.
۲۱. اصول العدل و التوحيد (و نفى الجبر و التشبيه).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به کوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.
- در رسائل فى العدل و التوحيد، به کوشش سيف الدين كاتب، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ۱۴۰۰، ۱۹۸۰.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.
۲۲. تثبيت الامامة.
- به كوشش صالح ورداني، دار الهدف للاعلام، قاهره.
۲۳. تفسير القرآن. (السور القصار، ناس تا شمس).
- در المصايح الساطعة الأنوار، ج ۱، به كوشش عبدالسلام بن عباس وجيه و محمد قاسم هاشمي، مكتبة التراث الاسلامي، صعده، ۲ جلد.
۲۴. الدليل الكبير (في الرد على الزنادقة والملحدین).
- به كوشش بنيامين آبراهامف ليدن، بريل، ليدن، ۱۹۹۰.
- به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۰/۲۰۰۰.
۲۵. الرد على الرافضة.
- به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۰/۲۰۰۰.
۲۶. الرد على المجبرة.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.
- در رسائل في العدل و التوحيد، به كوشش سيف الدين كاتب، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ۱۴۰۰، ۱۹۸۰.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.
۲۷. الرد على الملحد و مناظرته.
- به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، دار التراث اليمني، چاپ اول، ۱۴۱۲/۱۹۹۲.
- همراه با الدليل الكبير، به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۰/۲۰۰۰.
۲۸. الرد على النصارى.
- به كوشش امام حنفي عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۱۴۲۰/۲۰۰۰.

۱. پژوهش گری یهودی در دانشگاه تل آویو که رساله های کلامی قاسم را مورد تحقیق قرار داده و از این مجموعه، دو رساله را

به انگلیسی برگردانده و به چاپ رسانیده است. اعلام المؤلفین الزيدية، ص ۴۶.

۲. در پشت جلد این کتاب به اشتباه عنوان «سومین رساله امام يحيى بن حمزه» چاپ شده است.

۲۹. العدل و التوحيد (و نفی التشبيه عن الواحد الحميد).

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.

۳۰. فى التوحيد. (فروض الله على المكلفين).

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، ۲ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۱، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، ۲ جلد در ۱ مجلد.

* مجموع كتب و رسائل الامام القاسم بن ابراهيم الرسى. (المجموعة الكاملة للامام القاسم الرسى).

- به كوشش عبدالكريم احمد جذبان رازحى.^۱

۳۱. المسترشد (على مزاعم المشبهة و المجسمة).

- به كوشش بنيامين آبراهامف، بريل، ليدن، ۱۹۹۶.

- به كوشش امام حنفى عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.

۳۲. المصباح. (العالم و الوافد). (العالم و الجاهل).

- به كوشش ابراهيم بانجى.^۲

۳۳. نقد المسلمين للثنوية و المجوس (مع الرد على ابن مقفع).

- به كوشش امام حنفى عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.

امام احمد بن عيسى بن زيد بن على (ع)

(۱۵۷-۲۴۷)

۳۴. العلوم. (علوم آل محمد). (أمالى احمد بن عيسى). (بدائع الأنوار و محاسن الآثار).^۳

- چاپ اول، ۱۹۸۱/۱۴۰۱، ۲ جلد.

۱. معرفى شده در فهرست منتشر شده از سوى مؤسسه الامام زيد بن على (ع) الثقافية، (سال ۲۰۰۲ ميلادى).

۲. محقق كتاب را از تأليفات قاسم رسى ندانسته است ولى اصل خطي آن كه منتسب به قاسم رسى است موجود مى باشد.

أعلام المؤلفين الزيدية، ص ۷۶۳.

۳. تدوين شده به وسيله أبوجعفر محمد بن منصور بن يزيد مرادى.

- در رأب الصدع، همراه با تعلیقات علی بن اسماعیل بن عبدالله مؤید صنعانی، به کوشش احمد بن علی بن اسماعیل، دار النفائس، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۰/۱۹۹۰، ۳جلد.

أبو عبدالله محمد بن قاسم رسی

(۲۴۸-۲۰۰)

۳۵. الأصول الثمانية.

- مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۳۶. الهجرة و الوصية.

- به کوشش عبدالله ناصر احمد عامر، مرکز أهل البيت للدراسات الاسلامية، صعده، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۰.

أبو عبدالله حسين بن حكم بن مسلم حبري و شاء كوفي

(۲۸۶)

۳۷. تفسير الحبري. (ما نزل من القرآن في أهل البيت (في علي).

- به کوشش سيد احمد حسيني، (سلسله المختار من التراث، ۱)، مطبعة مهر استوار، قم.

- به کوشش محمدرضا حسيني جلالی، مطبعة اسعد، بغداد، ۱۳۹۶.

- به کوشش محمدرضا حسيني جلالی، مؤسسة آل البيت لإحياء التراث، بیروت، چاپ اول، ۱۴۰۸/۱۹۸۷.

۳۸. مسند الحبري. (المسند).

- به کوشش محمدرضا حسيني جلالی، در مجله تراث، شماره ۳۲-۳۳، سال هشتم، شماره ۳-۴، مؤسسة آل البيت لإحياء التراث، قم، ۱۴۱۳.

أبو جعفر محمد بن منصور بن يزيد مرادى كوفى

(۲۹۰-۱۵۰)

* الأمالي. (العلوم). (علوم آل محمد). (بدائع الأنوار و محاسن الآثار).^۱

- چاپ اول، ۱۴۰۱/۱۹۸۱، ۲جلد.

۱. تأليف احمد بن عيسى بن زيد بن علي (ع) كه به وسيله محمد بن منصور بن يزيد مرادى تدوين شده است.

- در رأب الصدع، همراه با تعليقاتِ علی بن اسماعیل بن عبدالله مؤید صنعانی، به کوشش احمد بن علی بن اسماعیل، دار النفائس، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۰/۱۹۹۰، ۳جلد.

۳۹. کتاب الذکر.

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، مکتبه مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزیع، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۹۷.

امام هادی الی الحق أبوالحسین یحیی بن حسین بن قاسم رسی

(۲۴۵-۲۹۸)

۴۰. الأحکام فی الحلال و الحرام. (جامع الأحکام). (الأحکام الجامع لقواعد دین الله).^۱

- به کوشش محمد بن قاسم هاشمی، دار الیمن الکبری، دار التراث الیمنی، صنعاء، مؤسسة البلاغة، بیروت، ۱۴۱۰/۱۹۹۰، ۲جلد.

- مکتبه التراث الاسلامی، صعده، چاپ دوم، ۱۴۲۰/۱۹۹۹، ۲جلد.

۴۱. اصول الدین.

- در المجموعة الفاخرة، مکتبه الیمن الکبری، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.

- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافیة، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

۴۲. اصول الدین و عقیده أهل البيت الطاهرين.^۲

۴۳. البالغ المدرك.

- همراه با شرح البالغ المدرك، به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، مکتبه مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزیع، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۷۷.

- در المجموعة الفاخرة، مکتبه الیمن الکبری، صنعاء، تصویر از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحکمة الیمانیة للطباعة

۱. تدوین شده به وسیله علی بن احمد بن ابی حریصه.

۲. معرفی شده در فهرست منتشر شده از سوی مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافیة. (سال ۲۰۰۲ میلادی).

- و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۴. تثبيت الامامة. (تثبيت امامة أمير المؤمنين علي بن أبي طالب).
- دار الامام السجاد(ع)، بيروت، چاپ اول، ۱۴۱۳.
- ملحق به المنتخب، به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۴/۱۹۹۳.
- دار الامام السجاد(ع)، بيروت، چاپ دوم، ۱۴۱۹.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
۴۵. تفسير العرش و الكرسي.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۶. تفسير الهادي الى الحق المبين. (سوره های حمد، قدر و توحيد).
- به كوشش حسن صراف زاده كاشاني، دفتر نشر برگزيده، قم، ۱۳۷۸ شمسی.
۴۷. جملة التوحيد. (الجملة). (الديانة).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۳۹۱/۱۹۷۱، جلد ۲.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۴۰۸/۱۹۸۸، جلد ۲ در ۱ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.

- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۸. جواب أهل صنعاء. (رسالة الى أهل صنعاء).
- در تعلیقات علی الامامة عند الاثنی عشریة، تألیف عبدالله بن محمد بن اسماعیل بن الامام یحیی حمیدالدین، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۱۹/۱۹۹۸.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخهٔ خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۴۹. جواب مسائل ابنه المرتضى.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخهٔ خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۰. جواب مسائل (الحسین) الحسن بن عبدالله الطبری.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخهٔ خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۱. جواب مسائل (أبي القاسم) الرازی.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصویر از نسخهٔ خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به کوشش علی احمد محمد رازحی، دار الحكمة الیمانیة للطباعة والنشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادی، به کوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

٥٢. خطايا الأنبياء.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ١٣٩١/١٩٧١، ٢ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٤٠٨/١٩٨٨، ٢ جلد در ١ مجلد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

٥٣. دَرَرُ الْأَحَادِيثِ النَّبَوِيَّةِ بِالْأَسَانِيدِ الْيَحْيَوِيَّةِ^١.

- مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بيروت، چاپ اول، ١٣٩٩/١٩٧٩.

- به كوشش يحيى عبدالكريم فضيل، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بيروت، مكتبة السنحاني، صنعاء، چاپ دوم، ١٤٠٢/١٩٨٢.

- به كوشش عبدالله بن حمود درهم عزى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢٢/٢٠٠٢.

٥٤. دعوتہ (الامام الهادي) الى احمد بن يحيى بن زيد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

٥٥. الرد على أهل الزيغ من المشبهين.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ١٣٩١/١٩٧١، ٢ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ

١. تدوين شده به وسيله أبونجم عبدالله بن محمد بن عبدالله صعدي.

- دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، جلد ۲ در ۱ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادى، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۶. الرد (و الاحتجاج) على الحسن بن محمد بن الحنفية (فى الجبر و اثبات الحق و نقض قوله).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ۱۹۷۱/۱۳۹۱، جلد ۲.
- در رسائل فى العدل و التوحيد، به كوشش سيف الدين كاتب، دار مكتبة الحياة للطباعة و النشر، بيروت، ۱۴۰۰، ۱۹۸۰.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ۱۹۸۸/۱۴۰۸، جلد ۲ در ۱ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادى، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۷. الرد على سليمان بن جرير (فى الرخاء و السخط).
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۲۰۰۰.
- در مجموع رسائل الامام الهادى، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.
۵۸. الرد على المجبرة (و القدرية) (الأول).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ۲، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول،

١٣٩١/١٩٧١، ٢ جلد.

- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨، ٢ جلد در ١ مجلد.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادی، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

٥٩. الرد علی من زعم (قال) ان القرآن قد ذهب بعضه.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحی، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادی، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلی، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

* رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢.

شامل:

* جملة التوحيد. (الجملة).

* خطايا الأنبياء.

* الرد علی أهل الزيغ من المشبهين.

* الرد و الاحتجاج علی الحسن بن محمد بن الحنفية.

* الرد علی المجبرة القدرية

* معرفة الله و اثبات النبوة و الامامة.

- به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ١٩٧١/١٣٩١، ٢ جلد.

- به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨، ٢ جلد در ١ مجلد.

٦٠. عهد الامام الهادی.

- ملحق به المنتخب، به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، دار الحكمة اليمانية للطباعة و

النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ١٤١٤/١٩٩٣.

٦١. (كتاب) القياس.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطي.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش على احمد محمد رازحى، دار الحكمة اليمانية للطباعة والنشر والتوزيع والاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
- در مجموع رسائل الامام الهادى، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.
- * مجموع رسائل الامام الهادى الى الحق يحيى بن حسين بن القاسم (الرسائل الاصولية). شامل:

* اصول الدين.

* البالغ المدرک.

* تفسير العرش و الكرسي.

* جملة التوحيد. (الجملة).

* جواب أهل صنعاء.

* جواب مسائل ابنه المرتضى.

* جواب مسائل (الحسين) الحسن بن عبدالله الطبرى.

* جواب مسائل (أبي القاسم) الرازى.

* خطايا الأنبياء.

* دعوته (الامام الهادى) الى احمد بن يحيى بن زيد.

* الرد على أهل الزيغ من المشبهين.

* الرد (و الاحتجاج) على الحسن بن محمد بن الحنفية (فى الجبر).

* الرد على من زعم (قال) ان القرآن قد ذهب بعضه.

* الرد على المجبرة (و) القدرية.

* الرد على سليمان بن جرير (فى الرخاء و السخط).

* (كتاب) القياس.

٦٢. الموعظة عند آخر حروبه (الامام الهادى) بنجران.

- به كوشش عبدالله بن محمد شاذلى، مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

« المجموعة الفاخرة.

شامل:

« اصول الدين.

« البالغ المدرک.

« تثبيت الامامة.

٦٣. تثبيت نبوة محمد.

« تفسير العرش و الكرسي.

٦٤. تفسير الكرسي.

« جملة التوحيد.

« جواب أهل صنعاء.

« جواب مسائل ابنه المرتضى.

« جواب مسائل الحسن بن عبدالله الطبرى.

« جواب مسائل (أبى القاسم) الرازى.

٦٥. جواب مسألة الرجل من أهل قم.

٦٦. جواب مسألة فى اكل اللحوم الخيل و البغال و الحمير.

٦٧. جواب مسألة من مسائل التباعى.

٦٨. جواب مسألة النبوة و الامامة.

٦٩. خبر دخوله (الامام الهادى) اليمن.

٧٠. الخشية.

٧١. الديانة.

« الرد على أهل الزيغ من المشبهين.

« الرد (و الاحتجاج) على الحسن بن محمد بن الحنفية.

« الرد على سليمان بن جرير (فى الرخاء و السخط).

« الرد على المجبرة القدرية (الأول).

٧٢. الرد على المجبرة (الثانى).

« الرد على من زعم ان القرآن قد ذهب بعضه.

٧٣. العدل و التوحيد.

- * (كتاب) القياس.
٧٤. (من) مسائل علي بن محمد العلوي.
- * (من) مسائل محمد بن عبيدالله.
٧٥. مسألة في الذبائح.
٧٦. مسألة في العلم و القدرة و الارادة و المشية.
٧٧. المسترشد.
٧٨. معاني السنة.
- * معرفة الله و اثبات النبوة و الامامة.
- * المنزلة بين المنزلتين.
٧٩. كتاب النهي.
- مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطي.
- به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
٨٠. (من) مسائل محمد بن (عبدالله) عبيدالله.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطي.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.
- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.
٨١. معرفة الله (من العدل و التوحيد به و تصديق الوعد و الوعيد) و اثبات النبوة و الامامة (في النبي و آله).
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الهلال، قاهره، چاپ اول، ١٣٩١/١٩٧١، ٢ جلد.
- در رسائل العدل و التوحيد، جلد ٢، به كوشش محمد عماره، دار الشروق، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨، ٢ جلد در ١ مجلد.
- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطي.
- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة

و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

٨٢. المنزلة بين المنزلتين.

- در المجموعة الفاخرة، مكتبة اليمن الكبرى، صنعاء، تصوير از نسخه خطی.

- در المجموعة الفاخرة، به كوشش علي احمد محمد رازحي، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ٢٠٠٠.

- در مجموع رسائل الامام الهادي، به كوشش عبدالله بن محمد شاذلي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

علي بن محمد بن عبيدالله علوي عباسي

(٣ق)

٨٣. سيرة الهادي الى الحق يحيى بن الحسين.

- به كوشش سهيل زكار، دار الفكر المعاصر، بيروت، چاپ اول، ١٣٩٢/١٩٧٢.

- به كوشش سهيل زكار، دار الفكر المعاصر، بيروت، چاپ دوم، ١٤٠١/١٩٨١.

امام ناصر الحق أبو محمد حسن بن علي اطروش

(٢٣٠-٣٠٤)

٨٤. البساط.

- به كوشش عبدالكريم بن احمد جذبان رازحي، مكتبة التراث الاسلامي، صعده، چاپ اول، ١٤١٨/١٩٩٧.

عبدالله بن حسين بن قاسم رسي

(٢٤٨-٣١٠)

٨٥. الناسخ و المنسوخ (من القرآن الكريم).

- به كوشش عبدالله بن عبدالله حوثي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عَمَّان، چاپ اول، ١٤٢٢/٢٠٠٢.

امام مرتضیٰ لدین الله أبو القاسم محمد بن امام هادی یحییٰ بن حسین

(۲۷۸-۳۱۰)

۸۶. الاصول (فی العدل و التوحید).

- به کوشش عبدالله بن حمود درهم عزى، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الثقافیه،
عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱.

قاضی أبو جعفر محمد بن سلیمان کوفی

(۲۵۵-۳۲۲)

۸۷. الفنون (فی أبواب من العلم و الفقه). (سؤالهای از امام هادی یحییٰ بن حسین).^۱

- همراه با المنتخب، به کوشش حسن یحییٰ یوسفی و مقدمه محمد یحییٰ سالم عزّان،
دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول،
۱۹۹۳/۱۴۱۴.

۸۸. مناقب الامام أمير المؤمنين (ع). (مناقب محمد بن سلیمان الكوفی).

- به کوشش محمد باقر محمودی، مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، قم، ۱۹۹۲/۱۴۱۲،
جلد ۳.

- به کوشش جدید از محمد باقر محمودی، مجمع احیاء الثقافته الاسلامیة، قم، ۲ جلد،
(زیر چاپ)

۸۹. المنتخب (فی الفقه). (سؤالهای از امام هادی یحییٰ بن حسین).

- به کوشش حسن یحییٰ یوسفی و مقدمه محمد یحییٰ سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة
للطباعة و النشر و التوزیع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۹۳/۱۴۱۴.

امام ناصر لدین الله احمد بن یحییٰ بن حسین

(۳۲۵)

۹۰. علوم القرآن. (تفسیر القرآن الکریم).

- در المصایح الساطعة الأنوار، جلد ۱، به کوشش عبدالسلام بن عباس وجیه و محمد قاسم
هاشمی، مکتبة التراث الاسلامی، صعده، ۲ جلد.

۱. برخی دو کتاب المنتخب و الفنون را از تألیفات امام هادی یحییٰ بن حسین، شمرده‌اند.

٩١. الرد على الاباضية.

- به كوشش امام حنفى عبدالله.^١

٩٢. مسائل المجبرة عن وسوسة ابليس و سائر الشياطين.

- به كوشش امام حنفى عبدالله.^٢

٩٣. النجاة (لمن اتبع الهدى و اجتنب الردى). (فى اثبات العدل و الرد على الجبرية القدرية).

- به كوشش ويلفرد مادلونگ، (النشرات الاسلامية ٣)، دار النشر فرانتر اشتاينر، ويسبادن، ١٤٠٥/١٩٨٥.

- دار المناهل للطباعة و النشر و التوزيع، بيروت، چاپ دوم، ١٤١١/١٩٩٠.

- به كوشش امام حنفى عبدالله، دار الآفاق العربية، قاهره، چاپ اول، ١٤٢١/٢٠٠١.

أبو محمد حسن بن احمد بن يعقوب همدانى «لسان اليمين»^٣

(٢٨٠-٣٣٤)

٩٤. الاكليل. جلد ١. (انساب خولان).

- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، مطبعة السنة المحمدية، چاپ اول، قاهره ١٩٦٣.

- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، چاپ دوم، قاهره، ١٩٧٧.

٩٤/١. الاكليل. جلد ٢. (انساب حمير).

- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، مطبعة السنة المحمدية، قاهره، ١٩٦٧.

- به كوشش نبيه امين فارس، دار الكلمة للطباعة و النشر و التوزيع، صنعاء، دار العودة، بيروت.

٩٤/٢. الاكليل. جلد ٨. (قصور اليمين و محافظها و مدنها و دفائنها).

- به كوشش الأب انتساس مارى الكرملى، مطبعة الكاتوليكية، بغداد، ١٩٣١.

- به كوشش نبيه امين فارس، برنستون، چاپ اول، ١٩٤٠.

- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، دمشق، ١٩٧٩.

١. معرفى شده در النجاة، به كوشش امام حنفى عبدالله.

٢. همان.

٣. زبدي بودن همدانى بنا بر رأى برخى محققان همچون، احمد بن محمد شامى در تاريخ اليمن الفكرى فى العصر العباسى، دار النفائس، بيروت، چاپ اول، ١٤٠٧/١٩٨٧، جلد ٤، ج ١، ص ١٧١-١٧٠؛ و عبدالسلام بن عباس و جبه در اعلام المؤلفين الزيدية، ص ٣٠٥؛ و سيد احمد حسيني در مؤلفات الزيدية.

- ۹۴/۳. الاكليل. جلد ۱۰. (انساب همدان و عيون أخبارها).
- به كوشش محب الدين خطيب، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۶۸.
- به كوشش محب الدين خطيب، الدار اليمينية للنشر و التوزيع، ۱۴۰۸.
- مكتبة الجيل الجديد، صنعاء، ۱۴۱۰/۱۹۹۰.
۹۵. الجوهرتين العتيقتين.
- به كوشش كريستوفر تول، ۱۹۶۸.
- ترجمه شده به عربى به وسيله يوسف محمد عبدالله، الجمهورية العربية اليمينية، وزارة الاعلام و الثقافة، صنعاء، مشروع كتاب ۱۵، ۱۹۸۵.
- رياض، ۱۹۸۷/۱۴۰۸.
۹۶. صفة جزيرة العرب.
- به كوشش د، ه. مولر، مطبعة برييل، ليدن، ۱۸۸۴.
- به كوشش د، ه. مولر، مطبعة برييل، ليدن، ۱۸۹۱.
- به كوشش محمد بن عبدالله بن بلهيد النجدى، مطبعة السعادة، قاهره، ۱۳۷۳/۱۹۵۳.
- به كوشش د، ه. مولر، مطبعة برييل، ليدن، ۱۹۶۸.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى و حمد جاسر، دار اليمامة، رياض، ۱۳۹۴/۱۹۷۴.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، مركز الدراسات و البحوث اليمنى، صنعاء، چاپ سوم، ۱۹۸۳.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، دار الشؤون الثقافة العامة، (آفاق عربية)، بغداد، ۱۴۰۱/۱۹۸۹.
- مكتبة الارشاد، صنعاء، ۱۴۱۰/۱۹۹۰.
۹۷. القصيدة الدامغة و شرحها.
- به كوشش محمد بن على أكوع حوالى، قاهره، ۱۹۷۵.

أبوالحسين احمد بن موسى طبرى

(۲۶۸-۳۴۰)

۹۸. المنير.

- به كوشش على سراج الدين عدلان^۱.

۱. معرفى شده در فهرست منتشر شده از سوى مؤسسة الامام زيد بن على (ع) الثقافية. (سال ۲۰۰۲ ميلادى).

۹۹. المجالس و المناظرات. (مجالس أبي الحسين الطبري) (في اصول الدين على مذهب الهادي).

- به كوشش عبدالله بن حمود درهم عزی، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۲/۲۰۰۲.

أبو العباس احمد بن ابراهيم بن حسنى

(۳۵۳)

۱۰۰. المصابيح (في سيرة الرسول و آل البيت).^۱

- به كوشش عبدالله بن عبدالله حوثی، مؤسسة الامام زيد بن علی (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۲/۲۰۰۲.

- بخشی در اخبار أئمة الزيدية، به كوشش ويلفرد مادلونگ، از سری متون و پژوهش های منتشر شده به وسیله مركز آلماني مطالعات شرقی در بيروت، شماره ۲۸، فرانتز اشتاینر، ویسبادن، ۱۹۸۷.

- بخش (شرح حال حسين فخّی، يحيى بن عبدالله و ادریس بن عبدالله) ملحق به اخبار فخ.

أبو القاسم اسماعيل صاحب بن عباد طالقانی

(۳۲۶-۳۸۵)

۱۰۱. الابانة عن مذهب أهل العدل (بحجج القرآن و العقل). (الابانة عن الامامة).

- در نفائس المخطوطات، مجموعه ۱، نجف أشرف، ۱۳۷۲.

- به كوشش محمدحسن آل ياسين، دار التضامن، بغداد، چاپ دوم، ۱۳۸۳/۱۹۶۳.

۱۰۲. الافناع (في العروض و تخريج القوافي).

- به كوشش محمدحسن آل ياسين، المكتبة العلمية، بغداد، ۱۳۷۹/۱۹۶۰.

۱۰۳/۱. الأمثال السائرة (في شعر المتنبي). (امثال المتنبي).

- در انوار الربيع في انواع البدیع، تألیف سيد علی خان (ابن معصوم مدنی متوفای ۱۱۱۸ قمری)، ایران، ۱۳۰۴.

۱. این کتاب سیره پیامبر و اهل بیت را نا امام يحيى بن زيد در بر می گیرد، و از يحيى بن زيد نا أبو عبدالله داعی به وسیله علی بن بلال آملی تکمیل شده است.

- در مجله المقتطف، جلد ۲۷، شماره ۱۰ و ۱۱.
- بیروت، ۱۹۵۰.
- در مجله ثقافة الهند.
- به كوشش محمدحسن آل یاسین، مكتبة النهضة، بغداد، وزارة التربية العراقية، ۱۹۶۵/۱۳۸۵.
- ۱۰۳/۲. امثال سائرة.
- ترجمه به فارسی به وسیله فیروز حریرچی، انتشارات سحر، تهران، ۱۳۵۶ شمسی.
۱۰۴. التذكرة (فی الاصول الخمسة).
- در نفائس المخطوطات، مجموعه ۲، نجف اشرف، ۱۳۷۳.
۱۰۵. دیوان اسماعیل بن عباد.
- مكتبة النهضة، بغداد، ۱۹۶۵/۱۳۸۴.
- به كوشش محمدحسن آل یاسین، مؤسسة قائم آل محمد (ص)، قم، چاپ سوم، ۱۹۹۲/۱۴۱۲.
۱۰۶. (المختار من) رسائل صاحب بن عباد. (الكافي فی الرسائل) ۱.
- به كوشش عبدالوهاب عزام و شوقی ضیف، چاپ اول، دار الفكر العربي، قاهره، ۱۹۴۷/۱۳۶۶.
۱۰۷. رسائل قابوس الی صاحب بن عباد و اجوبة صاحب بن عباد.
- در كمال البلاغة یا رسائل شمس المعالی قابوس بن وشمگیر، جمع آوری شده به وسیله عبدالرحمان بن علی نیردادی، به كوشش محب الدین خطیب، المكتبة العربية، بغداد، المطبعة السلفية، قاهره، ۱۳۴۱.
۱۰۸. رسالة فی احوال عبدالعظیم (و ثواب زیارته).
- در خاتمه مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۱۴۶، میرزا حسین نوری طبرسی (متوفای ۱۳۲۰ قمری)، مؤسسه اسماعیلیان للطباعة و النشر و التوزیع، قم، المكتبة الاسلامية، تهران.
- به كوشش محمدحسن آل یاسین، در نفائس المخطوطات، مجموعه ۴، نجف اشرف، ۱۳۷۴.

۱. اصل رسائل ۱۰ جلد و در روایتی دیگر تا ۳۰ جلد شمرده شده است. ر.ك به صاحب بن عباد حیات و آدبه، ص ۲۱۷، تألیف محمد حسن آل یاسین، مطبعة المعارف، بغداد، چاپ اول، ۱۹۵۷/۱۳۷۶.

۲. اعلام المؤلفین الزیدیه، ص ۷۵۹، قابوس را نیز زیدی مذهب دانسته است.

- در مقاله اول از سی مقاله، رضا استادی، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، چاپ اول، ١٣٧٣ شمسی.
- در خاتمه مستدرک الوسائل، ج ٤، ص ٤٠٤، به کوشش مؤسسه آل البيت لاحیاء التراث، قم، چاپ اول، ١٤١٦.
١٠٩. رسالة فی الطب.
- در رسائل ابن عباد.
١١٠. رسالة فی الهدایة و الضلالة.
- به کوشش محمد موقر و حسین علی محفوظ، انجمن فرهنگی مهر، تهران، ١٣٧٤/١٩٥٥.
- به کوشش محمد موقر و حسین علی محفوظ، المطبعة الحیدریة، نجف اشرف.
١١١. الروز النامجة.
- به کوشش محمد حسن آل یاسین، مطبعة المعارف، بغداد، ١٣٧٧.
١١٢. عنوان المعارف و ذکر الخلائف. (فی التاریخ).
- در نفائس المخطوطات، مجموعه ١، نجف اشرف، ١٣٧٢.
١١٣. الفرق بین الضاد و الظاء.
- مكتبة النهضة، المكتبة العلمية، بغداد، ١٣٧٧/١٩٥٨.
- وزارة الثقافة و الاعلام العراقية، بغداد، چاپ دوم، ١٤٠١/١٩٨١، ٣ جلد.
١١٤. القصيدة الفريدة (فی اصول الدین).
- همراه با (شرح جعفر بن احمد بن عبدالسلام)، به کوشش محمد حسین آل یاسین، المكتبة الأهلية، بغداد، چاپ اول، ١٣٨٥/١٩٦٥.
- مؤسسه قائم آل محمد (ص)، قم، ١٤١٣، تصویر از نسخه خطی.
١١٥. الكشف عن مساوی المتنبی. (اظهار مساوی المتنبی). (الأخذ علی أبی الطیب المتنبی).
- مكتبة القدس، قاهره، چاپ اول، ١٣٤٩.
- در الابانة عن سرقات المتنبی، تألیف أبو سعید محمد بن احمد عمیدی، به کوشش و شرح ابراهیم دسوقی بساطی، دار المعارف، قاهره، ١٩٦١.
- مكتبة النهضة، بغداد، ١٣٨٥/١٩٦٥.

۱۱۶. الكشف عن مناهج اصناف الخوارج.

- به كوشش محمد تقی دانش پژوه، در مجله دانشكده ادبيات تبریز، شماره ۲۰.

۱۱۷. المحيط (فی اللغة).

- سلسلة المعاجم و الفهارس، ش ۲۶-۲۴، الجمهورية العراقية، وزارة الثقافة و الاعلام و

الفنون، بغداد، چاپ اول، ۱۳۹۸-۱۳۹۵/۱۹۷۸-۱۹۷۵، ۳ جلد.

- دار الكتب العلمية، بيروت، چاپ اول، ۱۹۹۴، ۱۱ جلد.

احمد بن سهل رازی

(ق ۴)

۱۱۸. أخبار فخ (و خبر يحيى بن عبدالله و أخيه ادريس بن عبدالله). (انتشار الحركة

الزيدية في اليمن و المغرب و الديلم).

- به كوشش ماهر جرّار، دار الغرب الاسلامی، بيروت، چاپ اول، ۱۹۹۵.

قاضی حسین بن احمد بن یعقوب همدانی

(ق ۴)

۱۱۹. سيرة الامام المنصور بالله القاسم بن علي العياني (۳۹۳-۳۱۰).

- به كوشش عبدالله بن محمد حبشی، دار الحكمة اليمانية للطباعة و النشر و التوزيع و

الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۹۶۶.

امام مهدي لدين الله حسين بن قاسم بن علي عياني

(۳۸۴-۴۰۴)

۱۲۰. المعجز (فی اصول الدين و معرفة الخالق). (مجموعه رسائل).

- به كوشش امام حنفی عبدالله، (زیر چاپ).^۱

محمد بن حسن بن محمد كلاعی حمیری^۲

(۴۱۰)

۱۲۱. المسالك و الممالك (فی صفة بيت المقدس و ولاة مصر و دمشق).

- بخشى به كوشش صلاح الدين منجد، در مجله معهد المخطوطات، شماره ۴.

۱. معرفى شده در النجاة، به كوشش امام حنفى عبدالله.

۲. معرفى شده در مؤلفات الزيدية، ج ۳، ص ۴۱۳ و اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۸۹۰. هر چند برخى، مؤلف را زيدى ندانسته‌اند.

امام مؤيد بالله أبوالحسين احمد بن حسين حسني ديلمي هاروني

(٣٣٣-٤١١)

١٢٢. الأمالي (الصغرى).

- به كوشش عبدالسلام عباس وجيه، دار التراث الاسلامي، صعده، چاپ اول، ١٩٩٣/١٤١٤.

- به كوشش عبدالواسع بن يحيى واسعي، صنعاء، ١٣٥٥.

١٢٣. (متن) التجريد (في فقه الامامين الأعظمين القاسم بن ابراهيم الرسي و الهادي يحيى بن الحسين).

- به كوشش عبدالله بن حمود درهم عزى، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ٢٠٠٢/١٤٢٢.

١٢٤. رسالة الامام المؤيد بالله الى المسلمين.

- در شرح التجريد، جلد ١.

١٢٥. سياسة المرديدن. (في التوبة و الانقطاع الى رب العالمين).

- به كوشش عبدالله بن اسماعيل بن هاشم شريف، مكتبة مركز بدر العلمى و الثقافى للطباعة و النشر و التوزيع، صنعاء، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمّان، چاپ اول، ٢٠٠٢/١٤٢٢.

- بخشى همراه با شرح التجريد، جلد ١.

١٢٦. شرح التجريد (في فقه الزيدية). (شرح فتاوى امام قاسم رسي و امام هادي يحيى بن حسين).

- مكتب عنبر، دمشق، چاپ اول، ١٩٨٥/١٤٠٥، ٦ جلد در ٣ مجلد، تصوير از نسخه خطى.

١٢٧. النبوات. (اثبات نبوة النبي).

- به كوشش خليل احمد ابراهيم الحاج، دار الباز للطباعة و النشر، عربستان سعودى.

- دار التراث العربى، مصر، ١٩٧٩/١٣٩٩.

أبوالفرج على بن حسين بن محمد بن هندو

(٤٢٠)

١٢٨. (ملتقطات من) الرسالة المشوقة فى المدخل الى علم الفلسفة.

- به كوشش محمد تقى دانش پزوه، در مجله جاويدان خرد.

۱۲۹. الکلم الروحانية من الحكم اليونانية.
- مصطفی القباثی الدمشقی، قاهره، ۱۳۱۸.
۱۳۰. مفتاح الطب و منهج الطلاب.
- به کوشش مهدی محقق و محمد تقی دانش پژوه، مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه
مک گیل (شعبه تهران)، ۱۳۶۸ شمسی.

امام موفق بالله أبو عبدالله حسین بن اسماعیل جرجانی شجری

(۴۲۰)

۱۳۱. الاعتبار و سلوة العارفين (فی الزهد).
- به کوشش عبدالسلام عباس وجیه، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عمان،
چاپ اول، ۱۴۲۱/۲۰۰۱، ۲ جلد.

قاضی أبو القاسم اسماعیل بن احمد بن محفوظ بستنی جیلی

(۴۲۰)

۱۳۲. (البحث عن) ادلة التكفير و التفسیق.
- به کوشش حسن انصاری قمی، (در دست تحقیق).
۱۳۳. کشف أسرار الباطنية و غوار مذهبهم.
- بخشی به کوشش استرن، در مقاله:
Abu'l - Qasim al-Busti and his refutation of Isma'ilism (1961), ۱۴-۳۵, reper.
in idem, *Studies in early Isma'ilism*, Jerusalem, ۱۹۸۳, ۲۹۹-۳۲۰ صص
- به کوشش حسن انصاری قمی، (در دست تحقیق).
۱۳۴. المراتب (فی فضائل أمير المؤمنين علی بن أبي طالب). (مناقب أمير المؤمنين).
(الدرجات).
- به کوشش محمدرضا انصاری قمی، در مجموعه میراث حدیث شیعه، دفتر ششم، به
کوشش مهدی مهریزی و علی صدرایی خویی، مرکز تحقیقات دارالحدیث، قم، ۱۳۸۰ شمسی.
- به کوشش یک یمنی، (در دست تحقیق)^۳

۱. معرفی شده در مقاله ابوالقاسم بستی و کتابی منسوب به ابن بطریق، حسن انصاری قمی، مجله کتاب ماه (دین)، شماره ۵۳-۵۴،
سال پنجم، شماره ۵-۶، اسفند ۱۳۸۰ و فروردین ۱۳۸۱ شمسی، ۲۰۰۲/۱۴۲۳.

۲. همان.

۳. همان.

۱۳۵. المعتمد (فی الامامة).

- به کوشش حسن انصاری قمی، (در دست تحقیق).^۱

امام ناطق بالحق أبوطالب یحیی بن حسین حسنی دیلمی هارونی

(۳۴۰-۴۲۴)

۱۳۶. الافادة (فی تاریخ أئمة الزيدية).

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، دار الحکمة الیمانیة للطباعة و النشر و التوزيع و الاعلان، صنعاء، چاپ اول، ۱۴۱۷/۱۹۹۶.

- بخشی در اخبار أئمة الزيدية، به کوشش ویلفرد مادلونگ، از سری متون و پژوهش‌های منتشر شده به وسیله مرکز آلمانی مطالعات شرقی در بیروت، شماره ۲۸، فرانتز اشتاینر، ویسبادن، ۱۹۸۷.

۱۳۷. التحرير فی الكشف عن نصوص الأئمة النحارير. (فی الفقه).

- به کوشش محمد یحیی سالم عزّان، مکتبه مرکز بدر العلمی و الثقافی للطباعة و النشر و التوزيع، چاپ اول، ۱۴۱۸/۱۹۹۸، ۲ جلد.

۱۳۸. تيسير المطالب (من أمالی الامام أبي طالب).^۲

- دار مکتبه الحیاة للطباعة و النشر، بیروت.

- به کوشش یحیی عبدالکریم فضیل، دار الیمن الکبری، صنعاء، مؤسسة الأعلمی للمطبوعات، بیروت، چاپ اول، ۱۳۹۵/۱۹۷۵.

- به کوشش عبدالله بن حمود درهم عزّی، مؤسسة الامام زید بن علی (ع) الثقافیة، عمّان، چاپ اول، ۱۴۲۲/۲۰۰۲.

- به کوشش محمد کاظم محمودی، مجمع احیاء الثقافة الاسلامیة، قم، (در دست تحقیق).

۱۳۹. الدعامة فی الامامة. (الزیدية). (نصرة مذاهب الزيدية).^۳

- به کوشش ناجی حسن، دارالکتب، قاهره.

۱. همان.

۲. تدوین شده به وسیله جعفر بن احمد بن عبدالسلام و روایت قاضی مسوری.

۳. با نام نخست از مؤلفات امام ابوطالب هارونی شمرده شده و محقق آن را با دو نام دیگر از تلفات صاحب بن عباد دانسته و منتشر کرده است.

- المكتبة الوطنية، بغداد، ١٩٧٧.

- با نام نصره مذاهب الزيدية، به كوشش ناجي حسن، الدار المتحدة للنشر، بيروت، چاپ اول، ١٩٨١.

- با نام الزيدية، به كوشش ناجي حسن، الدار العربية للموسوعات، بيروت، چاپ اول، ١٩٨٦/١٤٠٧.

١٤٠. شرح البالغ المدرک.

- به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، مكتبة مركز بدر العلمى والثقافى للطباعة والنشر و التوزيع، صنعاء، چاپ اول، ١٩٧٧/١٤١٧.

امام احمد بن حسين بن أبى هاشم مانكديم حسيني

(٤٢٥)

١٤١. (تعليق) شرح الاصول الخمسة^١

- مطبعة الاستقلال الكبرى، قاهره، چاپ اول، ١٩٦٥/١٣٨٤.

- به كوشش عبدالكريم عثمان، مكتبة وهبة، قاهره، چاپ دوم، ١٩٨٨/١٤٠٨.

- به كوشش عبدالكريم عثمان، مكتبة وهبة، قاهره، چاپ سوم، ١٩٩٦/١٤١٧.

أبو عبد الله عزالدين محمد بن على بن حسن علوى شجرى

(٣٦٧-٤٤٥)

١٤٢. الأذان بحى على خير العمل.

- به كوشش على بن عبدالكريم فضيل، دمشق، ١٩٧٩/١٣٩٩.

- به كوشش محمد يحيى سالم عزّان، مكتبة مركز بدر العلمى والثقافى للطباعة والنشر و التوزيع، صنعاء، چاپ اول، ١٩٩٧/١٤١٨.

١٤٣. التعازى.

- به كوشش فارس حسون كريم، در مجموعه ميراث حديث شيعه، دفتر چهارم، به كوشش

- مهدی مهریزی و علی صدرايي خويي، مركز تحقيقات دار الحديث، قم، ۱۳۷۸ شمسی.
۱۴۴. تسمية من روى عن الامام زيد من التابعين. (اسماء الرواة التابعين عن الامام).
- به كوشش صالح عبدالله قربان، چاپ اول.^۱
۱۴۵. جامع آل محمد. (الجامع الكافي لعلوم آل محمد).
- (در دست تحقيق).^۲
۱۴۶. فضل زيارة الحسين(ع).
- به كوشش سيد احمد حسيني و سيد محمود مرعشى، مكتبة آية الله العظمى المرعشى النجفى، قم، چاپ اول، ۱۴۰۳.
۱۴۷. فضل الكوفة و فضل اهلها. ج.۱.
- به كوشش محمد سعيد طريحي، مؤسسة اهل البيت، بيروت، ۱۴۰۱/۱۹۸۱.
- ۱۴۸ الفوائد المنتقاة (و الغرائب الحسان عن الشيوخ الكوفيين). (منتخب، حافظ أبوعلی محمد بن علی صوری ۳۷۶-۴۴۱).
- به كوشش عمر عبدالسلام تدمري، دار الكتاب العربي، بيروت، ۱۴۰۷/۱۹۸۷.

أبو اسماعيل ابراهيم بن ناصر بن طباطبا اصفهاني^۲

(بعد از ۴۶۱)

- ۱۴۹/۱. منتقلة الطالبين.
- به كوشش سيد مهدی خراسان، چاپ اول، ۱۳۸۸.
- ۱۴۹/۲. مهاجران آل أبوطالب.
- ترجمه فارسی منتقلة الطالبين به وسيله محمدرضا عطائي، چاپ اول، موسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی، مشهد، چاپ اول، ۱۳۷۲ شمسی.

۱. در ۶۵ صفحه چاپ شده است. اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۹۴۶.

۲. معرفي شده در مرقاة الوصول الى علم الاصول.

۳. در خصوص زیدي بودن مؤلف، علاوه بر اعلام المؤلفين الزيدية، ص ۷۳؛ ر.ک به مقدمه محقق بر کتاب منتقلة الطالبين. کتاب.

امام مرشد بالله یحیی بن موفق بالله حسین بن اسماعیل جرجانی شجری

(۴۱۲-۴۷۹)

۱۵۰. الأمالی. (الأمالی الخَمِيسِيَّة).^۱

- مطبعة المتنبی، بغداد، چاپ اول.

- مطبعة الفجالة، قاهره، چاپ اول، ۱۳۷۶، ۲ جلد در ۱ مجلد.

- عالم الكتب للطباعة و النشر و التوزيع، بیروت، چاپ سوم، ۱۴۰۳/۱۹۸۳، ۲ جلد در ۱ مجلد.

- به کوشش محمد حسن محمد حسن اسماعیل، دار الكتب العلمية، بیروت، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۲، ۲ جلد.

حاکم أبوسعده محسن بن محمد بن کرامة بیهقی جُشمی

(۴۱۳-۴۹۴)

۱۵۱. تحکیم العقول (فی تصحیح الاصول).

- به کوشش عبدالسلام بن عباس وجیه، مؤسسه الامام زید بن علی (ع) الثقافية، عمان، چاپ اول، ۲۰۰۱/۱۴۲۱.

۱۵۲. تنبيه الغافلین (عن فضائل الطالبین). (فضائل الطالبین).

- به کوشش محمدرضا انصاری قمی، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تهران، چاپ اول، ۱۳۷۸ شمسی.

- به کوشش تحسین آل شیب موسوی، مرکز الغدير للدراسات الاسلامیة، ۲۰۰۰/۱۴۲۰.

- به کوشش ابراهیم یحیی درسی، مرکز اهل البيت للدراسات الاسلامیة، صعده، چاپ اول، ۲۰۰۰/۱۴۲۱.

۱. تدوین و تنظیم، محیی الدین محمد بن احمد بن علی قرشی.

۱۵۳. التهذيب. (تفسير الحاكم الجشمی).

- به كوشش محمد بن قاسم هاشمی، ۸ جلد، (در دست تحقيق).

۱۵۴. جلاء الأبصار.

- بخشی در أخبار أئمة الزيدية، به كوشش ويلفرد مادلونگ، از سری متون و پژوهش های منتشر شده به وسیله مركز آلمانی مطالعات شرقی در بیروت، شماره ۲۸، فرانتز اشتاینر، ویسبادن، ۱۹۸۷.

۱۵۵. رسالة ابليس الى اخوانه المناحيس. (رسالة الشيخ أبي مرة الى اخوانه المجبرة).

- قم، ۱۴۰۶.

- مكتبة التراث الاسلامی، صعده، چاپ اول، ۱۹۹۴.

- به كوشش حسین مدرسی طباطبایی، چاپ اول، ۱۴۱۴/۱۹۹۴.

- به كوشش حسین مدرسی طباطبایی، دار المنتخب العربي، بیروت، چاپ اول، ۱۴۱۵/۱۹۹۵.

۱۵۶. شرح عیون المسائل.

- بخشی در فضل الاعتزال و طبقات المعتزلة، به كوشش فؤاد سید، الدار التونسية للنشر، تونس، چاپ اول، ۱۳۹۳/۱۹۷۴.

- بخشی در فضل الاعتزال و طبقات المعتزلة، به كوشش فؤاد سید، الدار التونسية للنشر، تونس، المؤسسة الوطنية للكتاب، الجزائر، چاپ دوم، ۱۴۰۶/۱۹۸۶.

- به كوشش عدنان زرزور، جلد ۱، (زیر چاپ).^۱

۱۵۷. نصيحة العامة. (الرسالة التامة في نصيحة العامة).^۲

- بخش (بیان مذاهب باطنیه در استانبول)، به كوشش محمدتقی دانش پژوه، در مجله دانشكده ادبیات دانشگاه تبریز.

۱. معرفی شده در كتاب الحاكم الجشمی و منهجه في تفسير القرآن، تأليف عدنان زرزور، مؤسسة الرسالة للطباعة والنشر، بیروت.

۲. به زبان فارسی.

مفرح بن احمد ربعي

(٥ق)

١٥٨. سيرة الأميرين الجليلين الشريفين الفاضلين (القاسم و محمد ابني جعفر بن الامام القاسم بن علي العياني).

- به كوشش رضوان السيد و عبدالغني محمود عبدالعاطي، با مقدمه و بلفرد مادلونگ و چهار ملحق، دار المنتخب العربي، بيروت، چاپ اول، ١٩٩٣/١٤١٣.

ابوالحسن علي بن بلال آملی

(٥ق)

١٥٩. تتمة المصايح^١.

- همراه با المصايح في سيرة الرسول و آل البيت، به كوشش عبدالله بن عبدالله حوثي، مؤسسة الامام زيد بن علي (ع) الثقافية، عمان، چاپ اول، ٢٠٠٢/١٤٢٢.